

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: *M. Dieck, Heinrich
Schick, Rudolf Motta, A. Oppelt*
Nachfolger; *Anton Oppelt, J.
Lammer*, în Budapesta: *A. V.
Gaidberg, Eötvös Bernat*; în
București: *Agence Havas, Suc-
curale de Roumanie*; în Ham-
burg: *Karais & Liebnann*.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 or. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colecteri.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Ca deșuri în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 156.

Brașov, Vineri, 14 (26) Iulie

1895.

Pentru „idealul național”.

Așa își intitulează foia opozițională din Clușiu „Ellenzék” dela 24 l. c. un articol, în care vorbește de „idealul național român”.

Arunzând o privire fugitivă asupra acestui articol, și vedând din câteva cuvinte sublineate, că el tratează de noi Români, am fost un moment de credință, că foia maghiară se ocupă de cazul maturisanților dela gimnaziul din Blășiu, cari sunt urmăriți, pentru-că au scris pe-o fotografie a lor, că vor să rămână credincioși „idealului național”.

Curând însă ne-am convins, că în articol se vorbește nu de idealul tinerimei, ci de idealul național al bărbatilor români, cari aspiră să ocupe funcțiuni cu ocaziunea viitoare „restaurații comitatense”, adică cu ocaziunea alegerii din nou a funcționarilor administrativi, ce are să se întâmple după lege la finele anului.

„Ellenzék” a aflat, că Români au de gând să stăruiască, ca să fiă aleși ca membrii în reprezentanțele comitatense și ca funcționari cât mai mulți Români, cari să lupte „pentru idealul național român”.

Acosta, se înțelege, nu-i convine foiei kossuthiste. Așa ceva, esclamă ea, nu e corect, nu se poate concede și tolera, căci cei ce vor fi aleși, fiă în reprezentanțele comitatense sau orășanesci, fiă în funcțiuni publice, „trebuie să fiă înainte de toate credincioși statului” și prin urmare cei aleși „trebuie să se lupte pentru idealul național maghiar”.

Numita foia, ca motivare, continuă apoi ast-feliu: „...E prea frumos în sine, ca cine-va să se însuflească pentru anumite idei naționale, și ca, decât e lipsă, să și lupte pentru ele; dér nu este frumos de a valida acosta însuflețire și de-a provoca lupta pentru ideile deosebite naționale acolo, unde fiă-care

factor trebuie să se valideze ca credincios statului și consolidării lui. Așa în special are loc lupta pentru „idealurile naționale române” acolo, unde acosta luptă nu carambolază cu credința datorită față cu statul”...

Mai departe dize „Ellenzék”: „...Decă Români voiesc să lupte pentru idealuri naționale, să-o facă acosta în afară de forul public, de pildă în familiă, în literatură, pe câmpul larg al culturii, dér se nu le introducă în viața politică sau administrativă, pentru că acosta luptă e de caracter provocător, și ast-fel în primul rând ea agravează situația celui mai slab”.

Cetind șirele aceste ni-am adus aminte din nou de cazul cu studenții din Blășiu. Ei bine, acești tineri s'au însuflețit pentru idealul lor național, în afară de forul public și pe largul teren al literaturii și culturii lor naționale, și totuși ce au trebuit să espereze?

Să întrebe numai cei dela „Ellenzék” pe procurorul dela Alba-Iulia, care se vede, că de un timp încoco și-a strămutat cu totul domiciliul în Blășiu, ca de aici să supravegheze mai bine idealurile naționale ale tinerimei școlare.

Ei bine, să ne spună d-l Bartha Miklos, directorul și proprietarul djarului „Ellenzék”, unde începe și unde se sfârșește „caracterul provocător” al idealurilor deosebite naționale?

Organul său recunoșce, că e prea frumos, când cineva se însuflețese și luptă pentru anumite idei naționale, recunoșce mai departe, după vederile sale, că Români pot lupta pentru idealuri naționale în familiă, în literatură și pe terenul vast al culturii. Atunci de ce nu a sărit în apărarea gimnaziștilor români din Blășiu, asupra cărora a năvălit cu atâta furie ministrul Wlassics cu procurorii și polițaii unguiri, pentru-că

în cercul lor familiar și colegial, cu totul în afară de publicitate, și-au manifestat printr'o inscripție nevinovată pe-o fotografie idealul lor pentru cultura și progresul național?

Nu s'a făcut acea manifestare în viața politică sau administrativă, și totuși încă și până adî 33 de tineri sunt opriți de a-și depune esamenele finale, dela cari atâră viitorul lor!

Etă déră esemplul cel mai viu și convingător, că teoria organului d-lui Bartha despre un ideal național privat și altul public este nu numai nefirescă și nefundată, dér chiar cu totul absurdă și periculoasă.

Etă dovada cea mai eclatantă, că idealul național maghiar, pe care-l reclamă „Ellenzék”, ca semn de credință cătră stat, este dușman de morțe al idealului național român și atunci, când el se manifestă numai în familiă și pe terenul literaturii și al culturii.

Căci de nu ar fi așa, întrebăm ce ar pute împiedeca ca aleșii reprezentanți ori funcționari ai jurisdicțiunilor, fiind Români, să și conserve și în calitatea acosta și să caute a-și valida idealul lor național, ce tinde la cultura și la progresul neamului lor? Nu cumva le stau în contră acele legi, cari garantează până la un punct ore-care dezvoltarea noastră pe „vastul teren al culturii naționale”?

Ceea ce vorbește dér djarul „Ellenzék” sunt frase gole și fari-seesci. Adevărul este, că cei ce profesază teoria lui absurdă și despotică, vrând să delature și să sugrumo idealurile noastre vor să nimicescă chiar cultura și esistența noastră națională, ceea ce însă, vor înțelege prea bine, noi nu putem să concedem și să suferim în vecii vecilor.

Conferența interparlamentară.

Ungurii fac mari pregătiri pentru conferența interparlamentară, ce se va deschide în Bruxella la 13 August n.

Foia ungurescă „Magyarország” — în care din când în când faimosul comis-voyageur politisant Pázmándy, își publică nesaratelile „informații” de reclamă — aduce în Nr. dela 24 Iulie un „comunicat”, care în deosebi pe noi Români ne interesează de aproape.

Organul Sécuiului Bartha dize, că Ungurii dau o mare însemnătate ședințelor din est an ale conferenței interparlamentare, „fiind-că încercarea zădărnicită a Ligei valahe din anul trecut, ca cestiunea română ardelenescă să se facă obiect de discutiune, în anul acesta se va reînoui, și nu este imposibil, ca cu ocazia acosta înși-și participanții maghiari să se abată dinaintea discutiunii cestiunii”.

După informațiunile noastre — continuă „Magyarország” — contele Albert Apponyi a studiat foarte adânc fazele de până acum ale cestiunii române și de sigur, că cu „marea sa înțelepciune și cu totă puterea științei sale, va convinge pe reprezentanții parlamentelor europene, cu ce arme ignobile se luptă esagerările valahe contra maghiarimei”.

Foia ungurescă dă apoi espresione mari bucurii, că de rândul acosta, parlamentul maghiar va fi reprezentat în mare număr la conferența din Bruxella. Partidele maghiare emulează în a-și trimite cât mai mulți reprezentanți la Bruxella. Până acuma s'au înscris: Mauriciu Jokai, Albert Berzeviczy, contele Albert Apponyi, Neményi Ambrus, Bartok Lajos, Horánszky Nándor, Pázmándy Dénes, Nicolau Șierbanu, contele Ladislau Szapáry, Iuliu Rosenberg și alți, al căror număr se va spori în mod esențial până la ziua deschiderii Congresului.

După-ce publică scrisoarea de invitare și programul, „Magyarország” dize, că din însărcinarea guvernului unguresc, grupul maghiar va invita Congresul, să-și țină ședințele din 1896 în Budapesta.

Mai spune organul lui Bartha, că de-

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

Asasinarea lui Carnot.

Impresiunile unui martor.

Distinsul djarist parisian Paul Belon, care timp de șapte ani a fost însărcinat să acompanieze pe regretatul președinte al republicii în călătoriile sale, publică în revista „La Revue Hebdomadaire” impresiunile sale cu ocaziunea odiosului atentat dela Lyon. Amintesc în trecut, că numitul djarist e redactor la răspânditul djar „Petit Journal”, care numără aproape două milioane de abonați. După ce spune, că pe unde a însoțit pe Carnot în călătorii, vine la ultima călătorie, la călătoria fatală dela Lyon. Etă ce scrie densusul:

Ce reprezintă Lyonul în Dumineca acosta, la orele opt seară! Un oraș în sărbătoare veghiând, un oraș tricolor, drapelul național falfăe la toate ferestrele, la toate balconele, un oraș, al cărui aer e cutreerat de refrenul *Marseillaisei*, unde sunetul clopotelor și al trîmbițelor, chioțele de veselie imprăștiă prin aer vibrațiunile lor patriotice; un oraș, în care partidele cele mai opuse merg mână în mână, în care

pășesc în același cortegiu arhiepiscopul și venerabilul logei masonice, unde socialiștii și conservatorii fraternisază, unde oportuniștii se feliicită cu radicalii. Un oraș, pe care-l favorisază un sôre strălucitor și un timp frumos, și în care fiă-care inimă bate în acest minut; un oraș unison, în care intrăga poporațiune e pe stradă, unde copiii pot să strige, ér fetele tinere și femeile estasiolate se lasă pe brațul logodnicului lor, bărbatului lor...

Massa enormă a palatului Bursei strălucese într'o mare de lumină. Aici, în sala cea mare a acestui edificiu imens, în acest moment d-l Carnot prezidază banchetul de o mii două sute de cămăuri, dat în onorea sa de consiliul general al departamentului Rhône, în mijlocul funcționarilor, a primarilor din departament și a reprezentanților marilor comercianți, ai savanților și artiștilor, pe cari i-a primit solemn adî dimineță la prefectură. — — — — —

Făcui o tură prin sală. Mă aflu la estremitatea stângă a mesei de onoare. Corul tinerelor fete era la dulce. Au aplaudat frenetic, apoi s'au așezat la masă. Câte-va minute m'am amusat, privind la os-

peți, la profilurile și gesturile lor picante.

Președintele Republicei, la mijlocul mesei, avea de vecin pe președintele consiliului general de Rhône. În contra obiceiului său, d-l Carnot părea foarte espansiv, foarte fericit de a trăi. În aceeași privire se fixază pe retina mea figura veștejită a președintelui consiliului de ministri, d. Dupuy; silueta fină, foarte slăbită a d-lui Burdeau; craniul pleșuv al generalului Voisin, profilul, ca o medaliă, al arhiepiscopului. Tocmai la sfârșit observai barbișoul de vânător pedestru al prefectului poliției, d-l Lépine, venit la Lyon în mod oficial și care de sigur, că nu se gândesce la teribila responsabilitate, ce apasă asupra lui. Are aerul vesel, d. Lépine! În fața mea zăresc figura bună a generalului Borins. Și-mi aduc aminte foarte bine, că în mijlocul bucuriei generale, el mi-a părut foarte preocupat, foarte trist, fiind pradă nu sciu cărui sentiment sinistru...

Primarul Lyonului se ridică pentru de a pronunța discursul, pe care totă lumea l'a cetit. Și fiind-că după acesta avea să vorbească d. Carnot, mă apropiu, mă îndesuesc între părete și masă, și când densusul a început să pronunțe, cu o voce vibr-

tore, primele frase ale discursului său, eram, așa să dize, la spatele densusului, lângă servitorul său cu lanțul de argint, care-l acompania în acest voiajiu.

Sala banchetului oferă în acest moment un aspect, ce nu se poate uita. Toți oșpeții în picioare, tăcuți, gravi, ascultă cu soner cuvântul sonor, consolator al șefului statului — vestimentul său politic, — de odată aplausele și strigătele de „bravo!” resună cu furie, salutând cu deosebire pasagiile aceste:

„En parcourant les avenues de votre cité j'ai retrouvé aujourd'hui l'union de couleurs de deux grands peuples dont la cordiale etreinte est un garantie pour la paix du monde....”

„Dans notre chère France, il n'est plus de partis: un seul coeur bat dans toutes les poitrines, quand l'honneur, quand la securité, quand les droits de la patrie sont en cause....”

*) „Trecând barierele orașului vostru, am reafat astăzi, că uniunea colorilor duor mari popore într'o stringere cordială este o garanția pentru pacea lumii.

„In scumpa noastră Franciă nu sunt partide, o sigură inimă bate în toate pepturile, când onorea, siguranța, când drepturile patriei sunt în joc....”

legații români au făcut luna trecută tot posibilul, ca cestiunea română să fie pusă la ordinea zilei. Iasă membri germani, francezi, englezi și elvețieni s'au opus, și astfel s'a șters din program punctul referitor la cestiunea naționalităților. În ziua înainte de conferență președintele Ligei, V. A. Urechia, își va reînoui propunerea. „E posibil d'era, că el își va ajunge scopul, și de-ore-ce în cazul acesta cestiunea română va veni sub desbatere“, „Magyarország“ provocă pe deputații maghiari, să grăbescă la Bruzella în număr cât se poate de mare.

Din comitatul Făgărașului.

— Iulie 1895.

Förte bine a făcut stimabila „Gazeta Transilvaniei“, că în nr. său din 20 l. c. atrage atențiunea publicului cetitor la rescriptul ministerial, prin care s'a ordonat restaurarea generală în comitate, seu mai bine zis alegerea funcționarilor comitatensți cu finea anului curent.

Dér acestei alegeri de funcționari și de atâtea și atâtea comisiuni și sub-comisiuni, îi premerge: 1) compunerea listei viriliștilor comitatensți pe anul 1896, care tocmai acuma este în curgere. Decî este de lipsă, ca fiă-care contribuent român, să se îngrijescă din bună vreme, ca să 'i se ia în considerare tóte dările de stat directe, câte le plătesce, în sume mai mari seu mai mici, în orî și care comună din respectivul comitat. Aceia, cari ca preoți, învățători, diplomați, advocați etc., au drept să li-se socotescă darea dublă, să se însinue la comisiunea verificătoare comitatensă de timpuriu și cel mult în primele zile ale lui August, cerend pe scurt în scris, ca să li-se socotescă darea dublă. De-ore-ce noi Români în genere avem puțin viriliști, fiă-care membru virilist să susțină calitatea de membru viril și să lase să se alegă alții, cari nu sunt viriliști.

2) Alegerei funcționarilor premerge alegerea de membri în comisiunea municipală. În comitatul Făgărașului, afară de Făgăraș, în tóte celelalte cercuri se pot alege numai Români, pentru-că cercurile sunt curat românesce, și acesta să se facă, alegendu-se ómenî cu iubire și cu tragere de inimă pentru acest comitat și pentru drepturile mult cercatului nostru popor.

Durere, acesta până acuma nu s'a întemplat, căci mai tot-déuna s'au ales în câte un cerc și neromâni. ca d. e.: în rëndul trecut la Recea, apoi pe la Șercaia. Voila și Arpaș,

Terminându-și discursul său frumos, am fost unul dintre cei dintâi, care am felicitat pe președintele Republicei, strîngendu-i mâna. D. Carnot imî surise, întocmai ca atunci, când pentru prima-óră i-am înmănat în palatul Elysée primul exemplar al cărții mele, carte, care atât l'a amusat, încât în fața întregii sale suite m'a recunoscut în public de cel mai credincios companion al călătoriei sale.

Pe când se sorbea caféna și se aprinseră țigările, o trăsură mă duse la telegraf, unde de ce minute mai târziu eram ocupat cu afacerile mele. Sunt nouă ore și un pătrar. Amicii mei mă ajunseră. Deciserăm să facem o preambulare prin stradele iluminate; unul dintre noi ne spuse, să ne urcăm la Fourvières, pentru ca să privim focul de artificii din parcul dela Tête d'Or....

Nu sciu de ce am refuzat acesta ascensiune. Eram neliniștit. Voiam să mă încredințez de aceea, ce se întemplă la teatru, unde municipalitatea organizase o serată de gală. Se chiamară din Paris trupa dela Comedia francesă. Se anunțase pe afixe Andromache.

Dădui ordin visitiului a-se întorce prin

ceea ce nu însemnă altceva, decât, că noi dăm contrariilor noștri puterea, le dăm în mână arma, cu care să ne lovescă. Apoi bieții notari comunali, câți din nenorocire s'au ales de membri, bine ar fi să se retragă cu totul, căci la votări, vai de ei, nu sciu ce să mai facă și cum să se mai codescă, ca să nu fiă observați, că ce fac și cum votează. Tot asemenea și funcționari de ai comitatului să nu umble să se aléga, căci și aceștia sunt tot așa de dependenți; să-și vadă de serviciul și de afacerile lor.

Inteligența și alegătorii noștri să se înțelégă frătesce între sine, că cine să se aléga, și să nu se facă, din cause publice, cause personale. Fără de motive grave să nu se înainteze recurse contra alegerilor, căci după cum scim din trecut, alegerile atacate cu protest nu s'au verificat și nici nu s'au anulat cu anii, și așa din majoritatea, ce ar fi trebuit să o avem, noi Români am rămas de atâtea-orî în minoritate.

Avend odată majoritatea în comisiunea municipală și disciplinându-ne și organizându-ne și noi măcar cât de puțin, de sigur ne vom pute valida așa, după cum cer și interesele poporului nostru; la din contră vom fi tot majorizați și batjocuriți, cum am fost cu deosebire în anii de tristă memoriă din urmă, de-orece pe lângă aceea, că am fost din partea micilor noștri tirani în continu violență, între noi n'a fost nici o înțelegere, că ce să facem și cum să purcedem.

Un membru.

Evenimentele din Balcani.

O telegramă din Viena anunță, că principele Ferdinand și-a amănat petrecerea sa în Karlsbad, rămânend acolo încă două săptămâni.

Scirea acesta telegrafică, n'ar avé o deosebită însemnatate, decât n'ar apare în lumina, că principele se teme a-se reintörce în Bulgaria.

Se susține, că familia principelui vré să-l convingă, că nimic n'ar fi mai bine pentru el, decât de-a abdice la tron, de-ore-ce și așa viața lui nu mai póte fi sigură în Sofia. Principele însă nu vré să se lase de loc a fi convins, și se dice, că ar fi declarat, că va rămâne la locul său. De-o camdată însă își va amana călătoria în Bulgaria până la mijlocul lui August. Principesa Maria Luiza însă la nici un cas nu vré să se reintörca la Sofia. Ea să fi zis bărbatului său, că ori să abdică la tron, ori să méréga singur în Bulgaria, căci ea

strada Republicei. O masă compactă de curioși împedeca circulația. Trăsura noastră se opresce. Tăcerea mare, ce ne incunjură, mă avertisă, că se întemplase un fapt anormal.

Ce fel de fapt óre? Cel dintâiu trecător, pe care l'am întrebat, ni-a strigat fără să se opréscă: Voiesc să asasinez pe președintele!

Camarazi mei ridică din umeri: Acest om e nebun, dice unul.

Nu mă mai gândesc. Mirarea multimei, ce se mișca de colo până colo; o cafenea, unde chelnerii închideau cu grabă obloanele; sosirea repede a unei trupe de agenți; aerul cu totul turburat al oficerului, ce o comanda: imi confirmară, că omul, pe care l'am întrebat, vorbise adevărul, că o mare nenorocire se întemplase.

Dintr'o săritură sunt la pământ, opresc un gardian, aprópe cu forța:

— „E adevărat? Au lovit pe președintele?“

— „Da, domnule! O lovitură de pumnal, sunt abia de ce minute de atunci. Am transportat pe d. Carnot la prefectură. Noi ținem pe asasin.“

și fiul ei Boris nu-l vor însoți în această cale.

De altfel întrégă pressa europeană e de acord în părerea, că poziția principelui e insuportabilă și nesigură.

„Figaro“ dice, că decât mișcarea rusofilă va cresce tot mai mult în Bulgaria, atunci poziția principelui Ferdinand va deveni în curend förte critică.

„Matin“ nu se gândesce la acesta, dér crede totu-și, că principele a ajuns într'o mare strimțóre, care îl va supéra, chiar și decât el va fi recunoscut de Rusia.

Foile sêrbesce cred, că situația principelui Ferdinand a ajuns în punctul, unde el trebuie să se decidă, decât își iubescce mai mult tronul, decât viața.

*

„Adevărul“ din Bucuresci află din sorginte sigură, că guvernul turcesc a găsit la mai mulți revoluționari din Macedonia, făcuți prizonieri în luptele din urmă, nisce acte förte compromițetóre, cari ar dovedi până la evidentă complicitatea Rusiei în răscolele din Macedonia.

Printre prizonieri se află și mai mulți ofițeri ruși, care travestiți în costumul bulgarilor macedoneni, au organizat bandele și dirigiau răscolă.

Actele confiscate de guvernul turcesc sunt destinate a complectă un dosar întreg, privitor la agitațiunile rusesce din peninsula balcanică.

Pe basa acestui dosar, guvernul turcesc este decis a face tóte demersurile necesare zilele acestea, pentru convocarea unui congres european, înaintea căruia să se pună încă odată cestiunea balcanică.

„Mâna Rusiei“.

Sub titlul acesta „Magyar Hirlap“ dela 24 Iulie publică un prim articol, în care se ocupă cu evenimentele din Balcani și în legătură cu acesta dă loc unei corespondențe din Bucuresci, care la tótă întemplarea merită să fiă cunoscută de cetitorii noștri. Etă această corespondență:

Evenimentele din Sofia și Macedonia au agitat așa de mult spiritele, încât acum, când sosesc din Dobrogea sciri despre învasiunea emisarilor ruși, tóte foile și opinia publică vorbesc în modul cel mai măhnit despre Rusia. Acesta este o aparițiune förte îmbucurătoare în viața publică a României, fiind-că ura contra Maghiarilor a amușit de-odată, și în vederea apropiatului pericol comun toți accentuează numai antipatia contra Rușilor, temendu-și de ei esistența de stat și națională.

Acastă situația periculoasă va influința în mod împăcuiitor asupra raporturilor dintre Români și Maghiari...

Din orașul Tulcea vine scirea, că locuința consulului rusesc Celibadaki, s'a pre-

făcut în cub al emisarilor ruși, cari fac des'escursiuni în satele și micile orașe din apropiere, agitând poporațiunea tătărăscă și bulgară contra României.

În orașele Babadag și Isaccea emisari ruși au promis poporului, că în curend va veni Țarul rusesc și va cuprinde Dobrogea.

Vineri nóptea spioni rusesci au pëtruns în locuința medicului Dr. Alexandrov Petru, confiscându-i tóte hărțile și cărțile, pe motive, că sunt scrieri nihiliste. Medicul, care este cumnatul renumitului scriitor rus Korolenko, fiind supus român, în ziua următoare s'a dus numai decât la procuror, apoi în capitală, ca să înainteze reclamațiunea la ministrul de justiție. Cine sunt tâlharii? Medicul nu i-a cunoscut, dér când ei fugeau, a vedut, că pe stradă îi așteptă secretarul consulatului rusesc, care a luat în posesiunea sa cărțile și hărțile rapite.

Asemenea lucru s'a întemplat Sâmbătă nóptea pe insula St. George, aprópe de gura Dunărei. În locuința tinerului medic Basarabeanu, eminent scriitor român, au năvălit agenți ruși și, după-ce l'au făcut imposibil, i-au luat tóte scrisorile și cărțile. Medicul s'a născut în Basarabia. D-l Basarabeanu a plecat a doua zi cătră capitală, fiind-că un individ l'a avisat, că-l vor prinde și-l vor deporta în Siberia..

Emisari ruși s'au arătat și în orașele Constanța, Silistra, Medjidie și Macin; ei s'au ivit în Dobrogea, ca neguțatori de vite, dér nu cumpără nimic, ci afixă poporațiunea.

În tóte părțile se vorbesce de eventualitatea unui mare răboiu, fiind-că guvernul ru va suferi mult timp agitațiunile agenților ruși în Dobrogea...

Față cu tóte acestea se socotesce, drept o demonstrațiune förte interesantă, avisul foilor guvernamentale, că împératul german Wilhelm, ducele de Saca-Meiningen și principele de Wales au promis, că la marile manevre din Septemvre, la cari vor lua parte trei corpuri de armată, se vor înfățișa și ei. Manevrelle acestea se vor face în apropierea capitalei și tema lor va fi, că două corpuri de armată atacă fortificațiunile din jurul capitalei...

Între refugiații bulgari din Dobrogea domnesce mare agitație; ei vorbesc în gura mare, că în curend provincia va fi ocupată de Ruși. Se mai susține, că în Basarabia și mai ales pe tărmlurii Dniștrului, se fac mari concentrări de trupe de câte-va zile încoace. Scirea acesta a confirmat-o și un funcționar din ministeriul de esterne. De sigur, că în legătură cu acesta este și următorul comunicat al guvernamentalei „Țara“, apărut în ediția separată:

„Majestatea Sa Țarul Rusiei a însărcinat pe mai mulți ofițeri de stat-major ruși, să méréga în Bulgaria, ca să studieze câmpul de luptă al răboiului ruso-româno-turc din 1877/78. Oficierii de stat-major sosesc cu finea acestei săptămâni în Bucuresci și numai decât își continuă calea spre Nicopole, Plevna și pasul Șipca“.

SCRIRILE ZILEI.

— 13 (25) Iulie.

Scrierile lui Traian Doda. Din Caransebeș se scrie, că familia generalului Traian Doda, a luat hotărârea să dea publicității scrierile neuitatului defunct. Cu revidarea, sortarea și parțiala edare a scrierilor se va însărcina un comitet sub presiul, respective patronatul D-lui locotenent-mareșal campestru (general de divizie) Teodor Cavaler de Seracin. Ca membri ai comitetului s'au designat d-nii: Ștefan Velovan, directorul institutului pedagogic Carol I din Bucuresci, Adrian Diaconovich architect, și Dr. Constantin Popasu.

— 0 —

Fundațiune nouă. Domnul T. I. cav. de Onciu, paroch și asistent protopresv. din Câmpulung, care a reposat în 1/13 Iulie a. c., a înființat o fundațiune de 1000 fl. cu menirea, ca interesele acestui capital să se întrebuinteze pentru scopurile Societății dómnelor române din Bucovina. Fundațiunea se va administra de această societate.

— 0 —

(Va urma).

Intrigă unguresci în contra școlilor. Ar trebui să deschidem o rubrică permanentă pentru a pute înregistra și numi o parte din nesfârșitele intrigă unguresci, ținute în contra școlilor noastre. De astă-dată e la ordinea zilei comuna *Fenlac* din comitatul Timișului. „Egyetértés” spune, că în această comună funcționează doi învățători români și unul sârb. Învățătorul român *George Putici* și „învățătorul de origine română” *Svetomir Macedonen* nu știu însă nici un cuvânt unguresc, ba aștia poporul la ură în contra limbii și a statului maghiar. Al treilea învățător, *Klombes János*, știe perfect unguresc și și-a câștigat mari „merite” în privința maghiarizării, dăr lucrul naibei, că la arătarea învățătorului român *Putici*, consistorul sârbesc gr. or. din Timișoara l'a suspendat din post. Așa istorisește „Egyetértés”, er concludiunea, ce-o face, se înțelege, nu este alta, decât că școala confesională din *Fenlac* trebuie prefăcută în școală ungurescă de stat, căci atunci totul va merge bine.

—o—

Stabilimentul-Kneipp, de pe livadia poștei din loc, se va deschide săptămâna viitoare și va fi pus la dispoziția domnilor și doamnălor. Vineri seara la 8 ore va fi intrunire.

—o—

Curs superior de telegrafia în București. La 1 Octombrie c. se va înființa în București, pe lângă direcția telegrafelor și poștei, o școală superioară de telegrafie. Cursurile vor dura doi ani și vor fi împărțite anual astfel: dela 1 Octombrie până la 1 Iunie, în care interval se vor preda cursurile teoretice, și dela 1 Iunie până la 1 Oct. se va face practică.

—o—

Țarul Rusiei a însărcinat pe mai mulți ofițeri din statul major al armatei ruse, ca să viziteze câmpurile de bătae, pe cari au fost armatele ruse, și monumentele, cari s'au ridicat în memoria celor căzuți în luptă. În România va sosi în curând un căpitan, pe lângă care va fi atașat locotenentul *Florescu* din arma cavaleriei, pentru a-l însoți în călătoria sa.

—o—

În școala centrală de agricultură și silvicultură dela Herăstrău în București, după cum s'a vădit din anunțul publicat pe larg în nr. 141 al foiei noastre, pentru anul școlar viitor sunt vacante 34 locuri pentru bursieri și 2 locuri de solvenți. Concursul pentru admitere va fi la 15 August în localul școlii. La întrebarea unui abonent al nostru, că după care calendar este a se înțelege acest termen, răspundem, că după calendarul vechiu, ceea ce am accentuat și cu ocaziunea publicării concursului. Foile, cari au înțeles acest termen după calendarul nou, au fost, prin urmare, în greșelă.

—o—

Cursă de cai la Râșnov. Precum am anunțat deja, regimentul de husari ces. și reg. *Kaiser Nr. 1*, va aranja la 27 Iulie c. la 3 ore d. a. o cursă de cai pe locul de eseroiții de lângă Râșnov. Cum vedem acum din program, vor fi în total șapte curse: I. *Hürden*, pentru cai de ofițeri, cadeți și voluntari ai regimentului. Se vor da trei prețuri de onoare și câte 100 fl. resp. 50 fl. celor doi dintâi. Distanța 2400 metri. II. *Steeple-chase*, pentru cai de charge. Distanța 3200 m., trei prețuri de onoare. III. *Cursă de vânătoare pentru husari*. Doi călăreți pe escadron, un călăreț dela plutonul de pioneri. Distanța circa 4000 m. 5 prețuri dela 30 de fl. în jos. IV. *Mica Steeple-chase* pentru cai de ofițeri, cadeți și voluntari. Distanța 3200 m. Prețurile ca la p. I. V. *Cursă de vânătoare pentru cai de charge*, de ofițeri și cadeți. Distanța circa 7000 m. VI. *Steeple-chase pentru sub-ofițeri*. Doi călăreți pe escadron, un călăreț dela plutonul de pioneri. Distanța 3200 m. 5 prețuri dela 6 galbini în jos. VII. *Mare Steeple-chase*, pentru cai de ofițeri, cadeți și voluntari. Prețul Majestății Sale 50 de galbini. Preț de onoare și 40 galbini celui I. Preț de onoare și 10 galbini celui II. Preț de onoare celui al III. Distanța circa 4000 m. — Arbitrii vor fi: Esc. Sa feld-

mareșalul *Theodor Galgoeczy de Galantha*, Esc. Sa feldm. *Felix br. Pach zu Hansenheim und Hohen Eppau*, Generalul *Henric Polko*, generalul *Fedra*, Colonel *Geza conte Palfy ab Erdöd*, Ioan conte *Nemes*, Locotenent-colonel *August Littke*.

—o—

Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiune sedentare sunt prafurile *Seidlitz* ale lui *Moll* cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se poate căpăta zilnic prin poște de către farmacistul *A. Moll* liferantul curții din Viena. *Tuchlauben 9*. În farmaciile din provincie se se ceară preparatul lui *Moll* provădit cu marcă și subscriere.

Noua biserică română din Brașov.

(Fine.)

A doua parte a serbării punerii petrei fundamentale cuprinde un act istoric local, acesta se numește *Act comemorativ*, și e de următorul cuprins:

„Cu ajutorul lui D-zeu Tatăl Fiul și sfântul Duch, se pune pétra fundamentală la clădirea bisericeii române gr. or. cu hramul Sfintei *Adormiri a Maicii Domnului*, pentru comuna română ortodoxă orientală din Cetatea Brașovului. Acesta se întâmplă astăzi în 9/21 Iulie anul Domnului 1895, sub domnirea Majestății Sale *Imperatului și Regelui Francisc Iosif I*, fiind *Metropolit al Românilor gr. or. din Transilvania și Ungaria Escelenția Sa Domnul Miron Romanul*, éra protopop al Brașovului *Prea O. Domn Ioan Petric*.

„La punerea petrii fundamentale comuna biserică ortodoxă răsăritenă din cetatea Brașovului consta din 463 suflete și din 113 capi de familie, sub conducerea *Prea O. Domn Bartolomeu Baiulescu* paroch local, protopop onorar și asesor consistorial.

„Parochia se administrează de un comitet parochial din 11 membri, anume *Bartolomeu Baiulescu* președinte, *Dimitrie Stănescu*, *Constantin de Steriu*, *George B. Pop*, *Nicolae Strevoiu*, *Petru Nemeș*, *Simeon Damian*, *Nicolae Petra Petrescu*, *Lazar Nastasi*, notar, *Victor Popescu*, *Grigorie Birea*. Suplenți: *Ioan Socaciu*, *Ieronim G. Barițiu* și *Teodor Spudercă* și de doi Epitropi: *Nicolae Flustureanu* și *George M. Zănescu*.

„Comuna această biserică dimpreună cu comuna biserică ort. răs. dela Sf. *Nicolae din Scheiu*, încă dela anul 1850 au înființat școlile centrale române ort. răs. din Brașov, ridicând și un Edificiu pompos cu fațada către cetatea internă a Brașovului.

„Numitele școle constau astăzi dintr'un Gimnasiu complet cu 8 clase, dintr'o școală comercială cu 3 clase, dintr'o școală reală inferioară cu 4 clase și dintr'o școală elementară capitală cu 4 clase de băieți și cu 5 clase de fetițe.

„Aceste institute se administrează de o corporațiune numită *Eforia Școlilor centrale române ort. răs. din Brașov*, constă-tătoare din 12 membri: *Nicolae Strevoiu* preș., *Vasile Voina v.-preș.*, *Sterie Stinghe* cassar, *Ioan Petric*, *Bartolomeu Baiulescu*, *Constantin de Steriu*, *Teodor Nicolau*, *Petru Nemeș*, *Valeriu Bologa*, *Lazar Nastasi*, *Nicolae P. Petrescu*, *Iordan Munteanu*.

„La ședințe iau parte cu vot consultativ *Directorul școlilor medii și Directorul școlilor elementare capitale de băieți*. Eforia se alege de delegațiunile școlare, o corporațiune de 26 membri, cari se aleg câte 13 membri de sinodele bisericilor din cetate și dela Sf. *Nicolae*, cari au fondat școlile. Delegațiunile sunt conduse de președintele ordinar, care este protopresbiterul gr. or. al Brașovului, destinat de Statutul organic, legea fundamentală a *Metropoliei române gr. or. din Transilvania și Ungaria*.

„Binefăcătorii mei însemnați și ctitorii, cari au conferit la clădirea Bisericii încă se cuprind aici (s'au cetit numele lor), se pun în pétra fundamentală, ca să fiă cunoscuți atât din partea noastră, cât și de viitorii membri și comunei acesteia biserică.

„In fine voim, ca să fiă știut și după secol, că comuna biserică gr. or. din Brașov-Cetate, prin hotărârile consistoriale biserică a aparținut la Biserica Sf. Treime, înființată în anul 1786 de Români și de alți creștini gr. ort. pentru toți creștinii gr. ort.; după cum arată documentele fundaționale, a fost înzestrată cu două moșii: *Sâmbăta superioară și Poiana Mărului*, de Principele român *Grigorie Brancovenu*; acesta în urma unui proces cu Grecii din Brașov și prin Sentința Tribunalului din Budapesta în anul 1887 a fost declarată de biserică națională grecă, și Români cetățeni lipsiți de această biserică. Din această cauză a trebuit să se clădească Români o nouă biserică. Dumnezeu se ne ajute și să se ne protejeze în toate afacerile noastre.”

După cetirea acestui act comemorativ, s'a stropit cu apă sfințită pétra fundamentală și tot locul, precum și creștinii, cari au luat parte.

Actul comemorativ, cu alte acte, cu banii de argint și aur, cari sunt în curs astăzi, s'a pus într'un tub de sticlă și apoi în altul de cinc inchis hermetic și așezat în pétra fundamentală.

D-l protopop *B. Baiulescu* a șis, la așezarea tubului, aceste cuvinte: „Să se ridice această Sfântă biserică, să fiă ea și în viitor un centru de lumină, de cultură, de virtuți și de fapte mari naționale. Sub scutul acestei biserice D-zeu se ajute, ca cetățenii și toți Români să înainteze și să înflorească în prosperitate.”

G.

Post de învățători.

Pentru ocuparea unui post: 1) de învățător (învățător) ordinar, și 2) de învățător pentru lucrul de mână la școala civilă de fete a „Asociațiunii transilvane pentru literatura rom. și cultura pop. rom.” din Sibiu, cu începere dela 1 Septembrie a. c. n., prin acesta se escrie concurs.

Doritorii de-a ocupa postul de sub p. 1), au să se prezente următoarele documente: a) atestat de botez; b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățători (învățător) ordinar la școle civile; c) o arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum; d) arătarea specialității, pentru care sunt pregătiți și cu deosebire e) să dovedească, că posed perfect limba română și limba germană în vorbire și scriere.

Cunoscerea și capabilitatea de-a propune perfect limba germană se consideră, ca condițiune absolută pentru conferirea acestui post. Concurantul, care va fi ales învățător (învățător) ordinar, se obligă a propune până la maximul de 30 ore pe săptămână. Er pentru postul de învățător pentru lucrul de mână, se recere, afară de atestatele de sub p. a, b, și c, de mai sus, încă și producerea unui atestat în regulă despre cunoștința în teorie și praxă a lucrului de mână femeesc.

Învățătorul ordinar, până când e provizoriu, va primi salar anual de 700 fl. și 150 fl. bani de quartir, er învățătoră până când e provizoriă, va primi salar anual de 400 fl. și întreaga întreținere în internat. Devenind definitiv: învățătorul ordinar va primi salar anual de 900 fl. și 200 fl. bani de quartir, și tot la 5 ani de serviciu câte 100 fl. adaus cuincuenal la salar. Er învățătoră ordinară definitivă va primi salar anual de 600 fl., întreaga întreținere în internat și cuincuenal, ca învățătorii. Salarul se solvesce în rate lunare anticipative, er întreținerea în internat este numai pentru persoana sa.

In fine, învățătoră pentru lucrul de mână, care încă are să propună până la 30 ore pe săptămână, are remunerațiune anuală de 300 fl., solviți de-asemenea în rate lunare anticipative, precum și întreaga întreținere în internat érași numai pentru persoana sa, având însă a da directoarei mână de ajutor și la alte agende ale internatului.

Concursele, însoțite de documentele

numite mai sus, să se prezente subsemnatului comitet până la 15 August n. o.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută la 13 Iulie 1895.

I. Hannia,
membru Comitet.

Z. Boiu,
secret.

SCRIRI ULTIME.

Belgrad, 24 Iulie. De câte-va zile multime de ofițeri ruși petrec aici și așteptă pe câți-va colegi ai lor din Rusia, ca să călătorască împreună în Bulgaria. Ofițerii ruși îmbrăcați în costume civile sunt obiecte de mari ovațiuni și revanșează din belșug, provădiți cu bani, ospitalitatea Sârbilor. După spusele lor, deja și până acum au călătorit mulți prin Odessa în Bulgaria, ca să ofere serviciile de bună voia guvernului bulgar. Ofițerii ruși în concediu se pare, că împreună cu ofițeri bulgari, cari și de și repășesc din armată, stau în fruntea mișcărilor macedonene.

Berlin, 24 Iulie. „Times” din Londra dice, că principele *Ferdinand* a încunoscițat pe guvernul bulgar, că se va reintorțe îndată la Sofia. La acesta președintele consiliului de miniștri, *Stoilow*, a răspuns, că la cas de va face acesta, atunci numai decât își va da dimisia. I-a sfătuit tot-odată, ca să nu se misce din Karlsbad un anumit timp.

Lui „*Kleine Journal*” i-se anunță din Sofia, că în hotarul comunei *Boadou*, ostașii bulgari au dat peste un pretins student din *Vidin*, care avea o rană grea la grumași. Se crede, că el ar fi unul dintre uci-gașii lui *Stambulow*, er rana a primit-o dela servitorul acestuia. Abia îi mai stă sufletul în oșe în urma fόμεi și a pierderii sângelui. El se numește *Ivanow* și abia are vârsta de 20 ani.

DIVERSE.

Educațiunea la femeile engleze este aprôpe pe un picior de egalitate cu a barbatului. În ori-ce universitate, în ori-ce colegiu universitar, pretutindenți numărul femeilor e remarcabil. Cu toate acestea, în Anglia, unde educațiunea femeii este atât de întinsă, această educațiune nu datéază, decât de un pătrar de secol, de când educațiunea femeii a început să fiă privată, ca un interes național, mai mult din partea națiunii, decât a guvernului. În instituțiile de învățatură din evul mediu nu se vedea nici o femeie, pentru dânsa nu esistau școli. Ici și colea câte un părinte își învăța fata puțină carte, dăr aceste casuri erau foarte rare. Abia prin secolul al 17-lea se înființară școli de curitate, sub protecțiunea bisericeii. În 1848 se înființă în Londra un colegiu universitar pentru femei. La 1871 universitatea din Londra permite femeilor toate gradele și esamenenele academice.

Lumina electrică pe tren. Direcțiunea căilor ferate ungare se ocupă cu ideea introducerii luminii electrice în vagoanele de persoane. De-ocamdată se fac esperimentări cu sistemul *cumulator*, care ar asigura lumină proprieă fiesce cărui vagon atât în rând cu celelalte, cât și separat. Esperimentele se fac pe linia *Budapesta-Mișcolț-Cașovia*. De cum-va succede acest lucru, ne putem aștepta la lumină electrică pe trenurile accelerate.

Condiționat. Editorul operelor unui poet renumit invită pe acesta la prânț. — Voiu veni, dîse poetul, dăr condiționat. — Care e condițiune? — Prânțul se conștea simplu numai din cartofi. Nici-odată nu m'am îndatinat a primi oeva, ce însu-mi nu pot reînapoia, apoi din plata D-tale au te-ași pute omeni decât cu cartofi!

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**Redactor responsabil: **Gregoriu J. de or.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iulie 1895.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and bonds.

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Iulie 1895.

Table with market prices for various goods like flour, oil, and other commodities.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscribe, administratiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „Gazeta Transilvaniei.”

AVIS!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou, să binevoiască a scrie adresa lamurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Ghiriș-Turda, etc.), train types, and departure/arrival times.

Nota: Orela însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încaudrați cu linii mai negre însemnează orele de noapte.

Advertisement for Moll's medicines: Prafurile-Seidlitz ale lui Moll, Franzbranntwein și sare a lui Moll, and Apă de gură-Salicyl a lui Moll. Includes descriptions of benefits and contact information for Pharmacist A. MOLL.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.